

До реєстр. № 2747
від 16.01.2019

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики
та організації роботи Верховної Ради України

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k_reglam@rada.gov.ua

№ 04-28/3-111010(147089)

" 17 " липеня 2020р.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення діяльності народних депутатів України» (щодо зменшення розміру заробітної плати народних депутатів України), внесений народними депутатами України Рабіновичем В.З., Бойком Ю.А., Медведчуком В.В., Шуфричем Н.І. та іншими (реєстр. № 2747 від 16.01.2020)

Комітет на засіданні 15 липня 2020 року (протокол № 43), згідно з дорученням Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. від 20 лютого 2020 року, розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення діяльності народних депутатів України» (щодо зменшення розміру заробітної плати народних депутатів України)», внесений народними депутатами України Рабіновичем В.З., Бойком Ю.А., Медведчуком В.В., Шуфричем Н.І. та іншими (реєстр. № 2747 від 16.01.2020).

Поданим проектом Постанови пропонується зміни до пункту 1 Постанови Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення діяльності народних депутатів України» та до додатку до цієї Постанови, відповідно до яких (змін) посадові оклади народних депутатів України будуть визначатися, виходячи з розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 30 листопада 2019 року (на відміну від чинної редакції, якою передбачено визначення посадових окладів народних депутатів України, виходячи із розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року).

Ініціатори запропонованих змін у пояснювальній записці до проекту Постанови зазначають, що метою проекту є «досягнення соціальної справедливості у сфері оплати праці народних депутатів шляхом зменшення розміру їх заробітної плати».

По суті правового змісту запропонованих змін Комітет зазначив таке.

Конституційний принцип правової соціальної держави передбачає, зокрема, право на працю, на рівні можливості у виборі професії, на заробітну

плату, не нижчу від визначеної законом, а також право на своєчасне одержання винагороди за працю, що захищаються законом і гарантуються державою згідно з положеннями статті 43 Основного закону.

Відповідно до частини першої статті 78 Конституції України народні депутати України здійснюють свої повноваження на постійній основі, а статус народного депутата України визначається виключно законами України (пункт 21 частини першої статті 92 Конституції України).

У статті 20 Закону України «Про статус народного депутата України» частиною першою передбачено, що гарантії трудових прав народного депутата України встановлюються Конституцією України, цим Законом, Кодексом законів про працю України, іншими законами України.

Враховуючи спеціальний статус народного депутата України, визначений пунктом 21 частини першої статті 92 Конституції України, частина перша статті 33 Закону містить вимогу, відповідно до якої лише Верховною Радою України народному депутату України встановлюється посадовий оклад. Таке положення є постійною нормою, яке врегульовує особливості оплати праці народного депутата України саме тим органом, до якого його було обрано.

Враховуючи це, Постановою Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення діяльності народних депутатів України» від 7 грудня 2017 року № 2240-VIII визначено посадові оклади народних депутатів України на рівні посадових окладів членів Кабінету Міністрів України (як того вимагає Закон України «Про статус народного депутата України»: народний депутат України в питаннях матеріального і соціально-побутового забезпечення прирівнюється до членів Кабінету Міністрів України), виходячи з розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, а також фонд оплати праці помічників-консультантів народних депутатів України з урахуванням розміру вказаної соціальної гарантії.

Впровадження саме такого підходу забезпечує можливість змін умов оплати праці народних депутатів України, їх помічників-консультантів в залежності від змін розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, починаючи з 1 січня кожного календарного року.

Водночас, у разі прийняття запропонованих змін, не зважаючи на зміну розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, розмір посадових окладів народних депутатів України залишатиметься однаковим. Так само будуть залишатися незмінними й інші складові заробітної плати народного депутата України, а також обсяг витрат, що відшкодовуються йому на виконання депутатських повноважень, розміри яких визначаються виходячи із посадового окладу народного депутата України.

Комітет також звернув увагу на несистемність змін, запропонованих до Постанови Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення діяльності народного депутата України». Так, зокрема, посадові оклади народних депутатів України визначатимуться із прожиткового мінімуму, встановленого на 30 листопада 2019 року, а фонд оплати праці помічників-консультантів, – виходячи з розміру цієї ж соціальної гарантії, встановленої на 1 січня кожного календарного року.

Розглядаючи доцільність обмеження розміру заробітної плати народних депутатів України, зокрема, шляхом внесення запропонованих змін, Комітет зазначив, що практика тимчасового обмеження розміру заробітної плати народного депутата України вже існує (при чому такі обмеження встановлювалися і до прийняття Постанови Верховної Ради України, до якої пропонуються зміни).

Так, статтею 32 Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» було передбачено тимчасове обмеження заробітної плати, в тому числі народного депутата України, в розмірі посадового окладу.

З 1 січня 2015 року відповідно до пункту 10 Розділу III «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» від 28.12.2014 № 76-VIII розмір заробітної плати народного депутата України обмежувався 7 розмірами мінімальної заробітної плати.

З втратою чинності пунктом 10 Розділу III «Прикінцеві положення» Закону України № 76-VIII з 1 квітня 2015 року, згідно з розпорядженням Голови Верховної Ради України від 16 квітня 2015 року № 558, заробітну плату народних депутатів України було встановлено знову на рівні посадового окладу.

З прийняттям Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» щодо збільшення видатків на забезпечення підручниками учнів загальноосвітніх шкіл за рахунок економії коштів на оплату праці та соціальне забезпечення народних депутатів України» (від 17.07.2015 № 647-VIII) зменшувалися обсяги асигнувань на оплату праці народних депутатів України, їх помічників-консультантів.

Відповідно до статті 29 Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (у редакції Закону України від 13.04.2020 № 553-IX) передбачено обмеження розміру нарахованої заробітної плати, в тому числі народних депутатів України, на період до завершення місяця, в якому відміняється карантин, установлений Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, у розмірі, що не перевищує 10 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня 2020 року.

Вищезазначене свідчить, що питання тимчасового обмеження заробітної плати народних депутатів України в залежності від тієї чи іншої ситуації (навіть за умови впровадження карантину) можливо вирішити більш системно (у контексті такого ж обмеження іншим категоріям осіб, фінансування діяльності яких здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України).

В експертних висновках, що надаються відповідно до частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства, зокрема, законопроектів з питань обмеження гарантій трудових прав народних депутатів України, зазначається, що народним депутатам України заборонено займатися будь-якою оплачуваною роботою, за винятком викладацької, наукової та творчої діяльності, а також медичної практики у вільний від виконання посадових обов'язків час. При цьому зазначені посадові особи, здійснюючи свої повноваження, приймають важливі

управлінські рішення щодо соціально-економічного та культурного розвитку суспільства, політичних процесів у державі та щодо подолання корупції.

Правова природа повноважень народних депутатів України має особливу специфіку, з урахуванням якої положеннями Конституції України та Закону України «Про статус народного депутата України» забезпечується функціонування системи гарантій незалежної діяльності народних депутатів, до якої входять правові, організаційні, інформаційні та соціально-економічні гарантії. Органічною складовою соціально-економічних гарантій виступають трудові, в тому числі оплата праці.

Зміни, запропоновані у проекті Постанови (реєстр. № 2747), не включено до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік (Постанова Верховної Ради України № 689-ІХ від 16.06.2020).

З огляду на вищезазначене та керуючись положеннями пунктів 2, 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення діяльності народних депутатів України» (щодо зменшення розміру заробітної плати народних депутатів України)» (реєстр. № 2747) та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України не включати вказаний проект до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

